

El Vallés Nou

PERIODICH REGIONALISTA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

ESPANYA, trimestre . . . . . 1'50 Ptes.
 EXTRANGER y ULTRAMAR, semestre 4'50 »
 Número corrent, 10 céntims. - Atrassat, 20 id.

Redacció y Administració:
 Santa Elisabet, n.º 6

Anuncis y reclams, a preus convencionals

No s'admeten escrits sense firma
ELS ORIGINALS NO'S TORNEN

La substitució dels Consums

I

Molt s'ha vingut parlant y fent d'un quant temps a n'aquesta part, sobre la substitució dels Consums, fins la majoria de nostre Ajuntament tractá d'implantar-la, fent alguns treballs en aquest sentit, mes no s'hi ha pogut arribar, ha fracassat l'intent, com ha fracassat en altres poblacions.

L'impost de consums es un impost que per sa especial manera de ser grava mes als obrers que a les persones riques, es un impost basat no sobre riquesa sino sobre consum, per aixó s'ha fet odiós, per aixó tots els polítichs que es volen atreurer les masses obreres han tingut en son programa com mirallets enlluernadors "l'abolició" dels consums, mes com del prometre al dar hi va un gran tros, quant se volgué convertir en realitat la promesa, quant se volgué donar al poble lo que tant se li havia promés, se topá ab una insuperable dificultat; si's treyen els consums ¿de que's nodrirían les caixes municipals? si sels treya la única deu ferma y segura d'ingressos ¿com podrían viurer? Realment era aixó una greu dificultat, ¿com solventarla? no's trová altre medi que facultar als Ajuataments pera crear nous impostos y de la "abolició" o "supresió" de consums s'en digué "substitució" de consums, perque lo que realment se tractaba de fer no era abolir, suprimir en absolut l'impost, sino qu'era substituirlo per altre o altres; y de tal manera's feu que resultá pitjor el remey que la malaltia; per aixó ha fracassat arreu la substitució dels consums.

A Madrid que s'afanyaren a acceptar la nova ley com "panacea universal"

per tots els mals, han trovat la seva aplicació tant dificil, que'ls vocals associats s'han mostrat partidaris y han demanat, com a mal menor, el restabliment dels consums, perque trovan que ab la substitució tal com s'ha fet, tots hi perden, ríchs y pobres, donchs que sense veurer rebaixats els preus de les subsistencies, han tingut que pagar els nous impostos que per substituir al de consums s'han creat.

El mateix govern, convensut de les dificultats en que's trovan els ajuntaments de les grans poblacions, a les quals la ley imposa la substitució en els presupostos qu'han de regir l'any vinent, s'ha vist obligat a donarlos un any mes de prórroga.

Per aixó havém trovat estrany que la majoria de nostre ajuntament, que no tenia obligació de fer la substitució, s'hagi volgut adelantar anunciant l'intent d'una innovació que arreu fracassa, que demana abolir la primera població que l'ha implantada y que no trovan manera d'implantar (fentho ben fet) y's queixen y s'esclamen, aquelles poblacions, que per la ley venían obligades a posarla en els nous presupostos y que el govern ha atés, donantlos per are un any de prórroga y després..... ya ho veurém.

No es que siguém partidaris del impost de consums, no podém serho de cap impost, que com aquest grava mes al pobre que al rich, mes ¿que hi guanyará l'obrer ab la substitució de consums si no se li abaixan les subsistencies? cosa que creyém un xich dificil, sino veigis si s'ha abaixat el pá després de treurer el consum de les farines y substituirlo per altres. El poble, que dada la índole del impost de consums es qui mes el paga, encar que sense darsen compte, donchs el paga de céntim en céntim a

la tenda, ahont fá les seves diares compres en petites cantitats, perque sos medis no arriban a poguer comprar al engrós y pagar directament els drets de consums, rés guanya ab la substitució si no li abaixen el queviures y en cambi se'l grava ab nous impostos que al fi y al cap ell será qui haurá de pagar, donchs si no'ls paga directament ja hi haurá qui cuidi de ferleshi pagar o ab els recibos del gas, com ja hi paga l'impost sobre alumbrat; o ab augment de lloguer allá ahont s'ha creat l'impost d'inquilinat, o a cal sastre, a cal sabater y a la botiga de robes, que si veuhen aumentades les gabeles del seu negoci o industria, ho farán pagar al consumidor, com are li fan pagar els consums a la tenda.

Espectacle vergonyós

Altres vegada els catalans hem donat un espectacle trist y vergonyós, exteriorisant diferencies de criteri y oposició d'interessos, en moments crítichs y decisius pera nostre pervindre económic y polítich.

Un parell de telegrames poch meditats y la irreflexiva y poch atinada intervenció del Sr. Monegal en la sessió tinguda en el Senat, dissapte de l'altre setmana, han fet mes mal a Catalunya que tots els discursos del Alcalá Zamora y que tots els articles dels rotatins madrilenys, nostres eterns enemichs.

¡Quina dissort!

¡Trist destí el del nostre poble que al oviar la terra de promisió s'entreté en desfer el camí emprés, pera gastar en lluites estérils la energia que ben conuida, el conduiría al triomf!

EL VALLESA.

Parlém del pont

El projectat pont sobre el Congost, en terme de Granollers, es una obra de tant reconeguda y urgent conveniencia pera nostra Vila y pera tota la Comarca, que no pot haberhi un sol Vallesá a qui no interressi sa prompte construcció.

L'amplada de la riera, els grans desnivells del seu llit y ses fortes y freqüents avingudes, dificultan, entorpeixen y a vegades fan impossible les comunicacions entre Granollers y els pobles vehins, ab greu perjudici de tots.

Es, donchs, ben justificacada la ansietat ab que molts esperan la desitjada millora; es fins a cert punt explicable, la impaciencia d'alguns que desitjosos de veurer realisada la construcció del pont, y desconexedors de les dificultats que pera lograrlo cal vencer, diuen que si l'obra no's fá es perque no s'empeny.

Cal desvaneixer recels que la passió política d'una banda y l'interés particular d'un altre, troven gust en fomentar y enmatzinar, cal explicar en termes ben precisos quina ha sigut la tramitació se guida, quins foren els entrabanchs que dificultaren y retardaren l'aprobació del projecte, quin es l'estat actual d'aquest y quins son els trámits que restan pera arribar a la realisació de la anhelada obra.

Ja fa anys, molts anys, qu'els vehins d'aquesta vila y els dels pobles vehins que acostuman a venir setmanalment a a Mercat, reclamaren y continuan reclamant ab insistencia, la construcció d'un pont que facilités el pás del Congost. Uns Ajuntaments y diputats, fentse ressó de tan enrahonades y justes aspiracions, les exposaren reiteradament y obtingueren, per fi, veurer sino de moment ateses, al menys escoltades ses llegítimes peticions.

Pero l'obra que calia empendrer, a part de certes dificultats de carácter técnich, hauria de ser costosa, y tenint en compte les migrades consignacions que a obres d'aital naturalesa's fixan en el presupost del Estat, aquesta consideració era un obstacle grós, que sols la constancia y la fermesa dels que han intervingut en la gestació d'aquest assumpto podria vencer, com se va lograr, de la manera que en el próxim article explicarém.

B. M.ª PLAJA.

Significació social de l'actual epidemia de verola

L'epidemia que s'está desenrotllant en nostra població, es d'aquelles epidemies que palesament demostran que llur desenrotllament rapit l'ha ocasionat l'estat d'indefensió, en que la gran majoria de

persones se trovaven respecte a vacunació y revacunació. Es donchs baix aquest aspecte considerada, una epidemia de descuit.

Efectivament: succeix en totes les epidemies, que les males condicions higiéniques del individu, de la familia, de la societat tota, afavoreixen son desenrotllament y asseguran sa duració, puig está demostrat que ahont se preocupan d'aquestes qüestions d'higene pública, 's veuen lliures d'aquestes invasions periódiques que tantes víctimes desgraciadament causen. Un exemple relativament fresch es el cas de la febre groga de Cuba, ja endémica en temps de la dominació espanyola y avuy desterrada de l'illa mercés a les disposicions emanades dels poders públichs dels Estats Units primerament y de la república Cubana després, ordenant la mes escrupulosa desinfecció de tot local sospitós y procurant que l'aïllament dels atacats fos absolut.

¿Quina ensenyansa s'en pot treurer d'aquest fet? L'ensenyansa de que la netedat allunya aquestes pestes que de tant en tant se presenten arreu del mon, ocasionant la mort de molts individus; y que esculleixen preferentment els païssos mes incults y mes atrassats en aqueixes materies. Proba palesa d'aquestes afirmacions la tenim avuy a la vista en la tremenda guerra dels Balkans. ¿Perqué el cólera s'ha desenrotllat en les files dels soldats turchs y no en les dels soldats aliats balkánichs? Perque la desorganització qu'ha regnat en l'administració militar turca, ha fet que als soldats a mes de menjarsels la miseria se'ls ha menjat la bruticia.

Are be, si per aquestes epidemies la netedat, aïllament, etc. etc. basten pera barrarshi'l pas; ¿que no ha de succeir ab la verola, que a mes de tot aixó sortosament tenim un medi poderosíssim com es la vacunació? Y no obstant el públich, tan disposat quasi sempre a creurer article de fé qual-sevol tontería propalada pel primer *quidam* que's presenta devant d'una taula al mitj de la plassa, es escéptich fins a un grau inverossimil respecte a l'utilitat de la vacunació pera prevenir la malaltia. ¿Causes? Moltes, mes una principal y dolorosa, l'incultura.

Es donchs en aquest ordre d'idees un verdader estigma oprobiós d'un poble, el que veigi passar per sos anys y no d'una manera massa fluixa una epidemia de verola. Aixís els poders públichs, que tenen a la má medís per fer cumplir les disposicions dictades, se fan també responsables per sa inactivitat en fer observar les mides higiéniques indispensables pera evitar aquestes vergonyoses malures, propies tant sols de païssos incults y atrassats.

ALFRET CANAL.

NOTES

Havém rebut en aquesta redacció a mes dels que anunciarem la passada setmana el diari de Barcelona *La Veu de Catalunya* y 'ls periódichs: local *La Opinió*; *La Costa de Llevant*, de Canet de Mar; *Sol Ixent*, de Badalona; *La Gazeta de la Conca*, de Montblanch.

A tots ells saludem novament establint el cambi.

***

Dimars d'aquesta setmana, acompanyats de nostre diputat a Corts Sr. Plaja y'l provincial Sr. Fages, visitaren al Sr. Governador Civil l'alcalde Sr. Barangé y una comissió de nostre Ajuntament per assumptes d'interés local.

***

La societat protectora d'animals y plantes de Catalunya en unió d'algunes de les mes importants entitats agricòles de la Comarca, está estudiant els preliminars d'un projecte de verdadera protecció als aucells útils a la agricultura.

***

Temps enrera's parlá molt de portar a n'aquesta vila'l teléfono, com ara fá temps que no s'en parla y creyém que qui mes enterat pot estar de lo succeit es nostre amic y company D. Salvador Dachs de La Garriga, ens permetem suplicarli ens il·lustrar un xich, per poguer enterar a nostres lectors, de com ha anat y com está tan important assumpte.

Crónica de la Comarca

La Garriga

Per la premura del temps y dificultats en la organització, s'ha aplassat el Festival que te projectat la Creu Roja d'aquesta localitat.

No's farà fins a la primera quincena del próxim Jener ab el fi de disposar de mes temps y poguer donar mes lluiment al acte.

◆◆◆

Segons s'ens diu, segurament per secundar la activa campanya iniciada per el Sr. Governador Civil de la Provincia, sembla que'ls Mossos de l'Esquadra d'un quant temps a n'aquesta part perseguen molt el joch, aplaudim el seu cel.

Cardedeu

La fira del Diumenge estigué molt concorreguda, fentse com de costum, importantíssimes transaccions de bestiar, qu'es lo que dona la verdadera importancia a nostres fires, donchs es sapigut per els compradors que en aquesta comarca sen cria molt y de bones rasses. Aixó fá que acudeixin a nostres fires molts compradors de provincies y que especialment els burros eugassers que s'hi crien, sigan transportats a tots indrets d'Europa y fins a l'América del Sud.

Les parades de robes escaseixaren, sens dupte pel temor de que la pressistent sequia retreu als pagesos de gastarse'ls quartos: no obstant les poques que hi hagué feren son agost.

Els hostals, cafés y sales de ball se veyeren molt concorreguts.

◆◆◆

S'ens assegura que'l vis-rector de l'Universitat de Barcelona, D. Joseph Daurella ha adquirit la casa que habita els istius, passant aixís de llogater a propietari, lo que'ns fa creurer, si resulta certa la noticia, que tindrem assegurada per molts anys durant l'istiu la presencia entre nosaltres de tant digna personalitat, lo que veurem ab molt gust.

Les Franqueses

Ab motiu de la festa celebrada el 1.er de Desembre y qual ressenya fa aquest periòdich en son número extraordinari, els regidors d'aquest municipi varen estrenar insignies noves, consistents en artístiques medalles en substitució de les amples bandes bermelles, que per lo molt deslluïdes que son, han degut arreconarse.

Mollet

Diumenge a les tres de la tarde tindrà lloch en el local del *Ateneu*, un gran meeting per tractar de la purificació del llenguatge en el que hi pendrán part entre altres, els elements de la *Lliga del bont mot*.

Els vehins d'aquest poble, que sobrats motius tenim d'estar orgullosos per les importants millores materials en ell realitzades, bó es que'ns preocupem també de nostre avens moral, fent actes de cultura, que com el meeting de diumenge, trevallen per desterrar d'entre nosaltres, no ja sols la blasfemia, sinó tota paraula que desdigni dels llavis de qui aspira a ser tingut per estimador de sa propia dignitat.

Caldas

La familia de D. Marcell Jané y Formosa, ha volgut deixar als pobres d'aquesta Vila, ahont morí dit Sr. el 3 de Novembre passat, grata memoria del difunt entregant a nostre Sr. Rector una valiosa almoyna, qui la repartí donant una quantitat al Hospital, destinant altre a cent bonos de pá, carn y arrós, que distribuí a altres tantes families necessitades y a bonos de caldo y llet qu'entregá a malalts pobres. Deu tingui al cel l'ànima del difunt, de qui com de sa benefactora familia, conservarán bon recort els pobres d'aquesta vila.

Diumenge passat s'acabá'l Novenari, durant el qual se vejé l'Iglesia corulla de gent com poques vegades s'havía vist.

El predicador Pare Pius d'Igualada, Caputxí del Convent de Sarriá, tría molt bé'ls temes de sos sermons, que desentrotillá ab una eloqüencia y unció verament corprenedores.

Granollers

S'ens ha dit, qu'avants de Nadal la casa Estabanel y Pahisa S. en C. tindrà ja la corrent eléctrica a la central que te instalada devant del blanqueig d'en Pere Soler.

Per la font d'ahont habem tret aquesta noticia, creyém que aquesta vegada será una realitat lo que anunciém.

Molt ens habém alegrat de la millora de nostre amich el conegut literat en J. Vidal y Jumbert, en la enfermetat que temps ha'l té reclós a sa casa; molt desitjém poguerlo veurer aviat entre nosaltres.

El dilluns, com anunciarem, se celebrá la professó per traslladar l'imatge del Gloriós Sant Roch, de sa capella a la Iglesia Parroquial. La gentada que hi acudí rebassá'ls càlculs mes optimistes, donchs foren ben prop d'un miler les persones que ab atxes y blandons acompanyaren l'imatge del Sant fins a l'Iglesia, ahont després d'unes sentides paraules del nostre Rector Dr. Biada, se cantaren els goigs del Sant acompanyats de l'orquestra'ls Sendras que fou també la que tocá durant la professó.

El dimars començá la novena de dit Sant, a la que hi assisteix una gentada inmensa qu'omple de gom a gom l'Iglesia.

Tant el Sr. Rector, com els vehins y administradors de Sant Roch, poden darse per molts satisfets, de la manera com ha respost el poble a la seva iniciativa.

Les societats *Casino de Granollers y La Alhambra* celebren avuy a les tres d'aquesta tarde junta general ordinaria per la elecció dels individus qu'han d'ocupar els càrrechs de junta que segons reglament toca renovar.

Tractantse de societats que contenen ab molts individus que son socis d'abdues, ens estranya, tinguin convocada la reunió, per el mateix dia y la mateixa hora.

Per primer d'any quedarán desfusionats els serveys de Correus y Telégrafos tenint cada un d'ells personal y dependencias propies, lo que junt ab la implantació del giro postal, que ja anunciarem, será una gran millora per els vehins de Granollers.

Dijous passat a les vuit del vespre, va haverhi una alarma al carrer d'en Sans, a causa de haberse encés la xamaneya de la casa n.º 36, mentres els vehins de la mateixa s'estaven passant la vetllada vora la llar. Gracies a haverhi corregut a temps se pogué evitar una probable desgracia.

El dimars d'aquesta passada setmana patinant a la pista Caprani, nn jove de l'Arrabal relliscá y caigué ab tan mala sort que's va trencar la cuixa. Després de ser assistit per el Dr. Camps que li practicá la primera cura fou traslladat a son domicili.

Estat dels caps de bestiar sacrificats al escorador desde el 6 al 12 de Desembre de 1912:

Dià	Badelles	Bens	Cabrits	Tócinos
6	1	17	1	11
7	1	36	2	14
8	0	00	0	00
9	1	26	0	9
10	2	14	0	6
11	0	30	0	14
12	0	19	0	00
Total	5	142	3	54

SESSIÓ DEL AJUNTAMENT del dia 12 de Desembre de 1912

S'obre la sessió a les quatre baix la presidencia del Alcalde Sr. Barangé y ab l'assistencia dels regidors Srs.: Cunillera, Huguet, Paituvi, Estrada, Puigrodón, Tardá, Robert, Torras, Puntas, Uyá y Riera.

Per unanimitat s'aprova l'acte de la sessió anterior.

Acte seguit el Sr. President fá llegir una proposició firmada per éll mateix, proposant se deixi solventada la qüestió que tant sessions fa que dura, sobre paraules pronunciades per el Sr. Pai-

tuvi y per les que's molestá la minoría tota vegada que dit Sr. confesa que no les pronunciá ab ánimo ni intenció d'ofendrer la dignitat dels Srs. de la mateixa, qual conducta reconeixen tots que sempre ha sigut intatxable.

El Sr. Torras: Demana que's voti la proposició y com tots hi están conformes s'aprova per unanimitat; donant dit Sr. les gracies a la presidencia per haver aportat el seu concurs en un assumpte que afectaba al bon nom de la minoría y prega que'n lo succesiu no s'abusi de paraules, que siguin ofensives per algú. Quedant aixís acabada aquesta enutjosa qüestió que ja semblava'l quènto del enfadós.

Se llegeix una sollicitut firmada pel president de la Defensa Industrial y Comercial, D. Pere Raich, demanant que s'abonin els drets de consums de les carns que s'envien a fora. La presidencia reconeixent l'importancia del assumpte, diu que passi a la comissió per son estudi.

Ve un dictamen de la comissió de Foment, demanant que s'autorisi la construcció de diferentes obres. S'aprova.

El Sr. Riera: Diu qu'ha vist edificis fets de nou y que'l propietari no ha fet les aceres, per lo que suplica a la comissió que al concedir els permisos els ho exigeixi.

El Sr. Torras: Demana que mirin de recullirse datos d'altres ajuntaments que tinguin contracte d'illuminació eléctrica, per regirse y fer immediatament la subasta.

El Sr. Estrada: S'estranya de la pressa que te'l senyor Torras en volguer anar a la subasta d'alumbrat, no sapiguent encare la llum que's donará per les companyies d'electricitat.

El Sr. Paituvi: Diu que passi a la comissió y que aquesta ho estudihi.

El Sr. Riera: S'hi adhereix y prega que's miri si'l gas vol millorar les condicions actuals que no convenen al Ajuntament.

El Sr. Puntas: Diu que s'estudii assessorantse de persones técniques y aixís s'aprova.

El Sr. Torras: Demana que's fassi la subasta de la llimpiesa pública.

El Sr. Tardá: Proposa que aixís com se fá per un any, se fassi per dos o tres.

El Sr. Torras: No trova inconvenient en que s'allargui la duració de la contracta si les condicions convenen.

El Sr. Puntas: Demana que ab el contracte de la llimpiesa, s'hi ajunti'l servey d'extracció de letrines per el sistema inodoro.

El Sr. Riera: Ho combat, dient que fa dos anys se van fer gestions que no van donar resultat per no trobar postor.

El Sr. Torras: Diu que s'abusa pels que treuen letrina fentho en hores que no son apropósit y molesten als vehins y demana que s'hi sigui rigorós.

El Sr. Paituvi: Dona la rahó al Sr. Torras y prega's compleixin les ordenances municipals.

El Sr. Torras: Proposa que's acordi'l model dels uniformes pels municipals y que s'obri concurs per sa confecció.

El Sr. Paituvi: Trova que tractantse sols de tres trajos, no veu la necessitat de la subasta.

El Sr. Riera: Com a president de la *Mina nova*, s'ofereix a pagar les lloses que s'han de posar a la *mineta*, si l'Ajuntament se cuida de la colocació. Aixís s'acorda.

El Sr. Torras: Demana que's cambii l'hora de la sessió, per que a l'hora qu'are's celebra no pot assistirhi el seu company de minoría Sr. Jonch y si es necessari que's cambii el dia.

El Sr. Puntas: S'hi adhereix.

S'aixeca la sessió a les 5'25.

Destil·leria a vapor de Anisats y Licors

Anís Faust :::
::: Coñac Parera

PREMIATS:

MADRID 1377.
PARIS 1878-1889.
BARCELONA 1888-1898
CHICAGO 1893.
VALENCIA 1910.

Vins, Vermouts y Champanys
del pais y extrangers.

Depositaris del R. A. C. de Catalunya:
Stock de peses pera Automòvils en Les Franqueses.

Blanxart y Maspons

(SUCESSORS DE FELIP PARERA)

Fàbrica y Despaig en:
Granollers del Vallés

Fàbrica y Magatzems en LES FRANQUESES

*****
Fàbrica d'Aixarops y Horxates
(Tònic refrescants)
CHAMPANILLA
Gran estimulant digestiu *****
Agustí Fortuny
(Successor de F.^{co} Fortuny)
Representants únics ab diposit
pera Granollers y sa comarca:
Blanxart y Maspons.
*****

Pintor - Decorador
Joseph Dalmau Trías
Papers pera decorar habitacions.
Carrer Ricoma, 12
GRANOLLERS.

Fàbrica d'Olis y Sabons
FILLS DE E. BARANGÉ
Granollers, Girona, Barcelona-Sans.

La **TOS** desapareix immediatament, ab les Pildores del Dr. A. BALVEY.
PREU: 75 centims capsas.

Antigua Farmacia **BALVEY.**
Carretera, 33.-CARDEDEU.

ARMERIA DE RAFEL PRADES

Escopetes, Marca "JABALI" * Rifles y Pistoles Automàtiques.
Taller pera Armes y "Cielos" * PALMA, 35.
GRANOLLERS

Borocloratal
contra enfermetats de la BOCA

FORTIFICA LES GENIVES
Evita els corchs de la Cura flemons y tumors de la **BOCA.**

Gran antisèptic de la concavitat
bocal; propietat que 'l fa indispen-
sable a tota persona que tinga cui-
dado ab sa BOCA.

VENTA

BARCELONA: Segalá. Vicens Ferrer. — MOLLET:
Farmacia Foz-Bello. — GRANOLLERS:
Farmacia de S. Gasset.

Magatzem de Ferreteria
y
Mobles de totes classes
DE
FELICIA GUANYABENS
Carrer de Cayetá Ventalló.
Mollet.

Els Adobs Químichs. Primeres materies: superfosfats minerals y orgànichs.
Sulfat d'amoniach, nitrat de sosa, sals potàsiques, etc.
*****
Guano **Vallesá** **MARCA DE FÀBRICA**
*****
Lluís Serra y Guardia
Proveidor de la "Comunitat de Primeres Materies" de la Federació Agrícola C. B.
Carrer Ricoma, nùms. 79 y 81. Granollers del Vallés. * REPRESENTANTS
a Catalunya, Balear y Aragós